

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hexaēmeron Hē Toi, Kosmourgia, Georgiou tou Pisidou
diakonou ...**

Georgius <Pisida>

Lutetiae, 1585

De cælo & cælestibus globis, in genere

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70102)

Multùm intonans è flexuosis nubibus:
 O notationum pauperum & tumentium
 Procella, in æternam creaturam procax,
 Exilium audi syllabarum quanta vis:
 Namque ante dicunt ista miratum esse te,
 Tantùm prementem dictiones auribus:
 Nam cogitatorum altitudinem eloqui,
 Aiens, negans, animo vacillans, abnuis,
 Fouens tumorem inanibus dictis tuum.
 60 Nec nescius es, ô scriptor astutissime,
 Vt si modò ausis de culice quid dicere,
 65 Hic ipse te pungendo terreret fremens:
 Nobis superbè que haud superbis nil feras.
 Si tale quid dicat Proclus, cunctans tremit,
 Fides at audet scribere & firmè loqui.
 Tu qui peregrinos temerè fundis sonos,
 Attende Procle: ne insolenter dictites,
 Dum tu assequendi occasionem das scopi,
 Silere Proclos, rusticanos at loqui.

70 Natura cunctis, summe DEVS, incognita,
 Quam nube cæca condis & caligine,
 Vt hinc sciamus, cùm vsque sit recondita,
 Tamen patere operationibus suis.

Tv mobilem semper poli concham ardui
 Cælestium pulchrè rotundata orbium
 Extendis altitudine, atque eiusmodi
 Intensione stabilis haud sedem grauem.

Tv pellis instar explicauisti polum:

In Proclū,
 siue Ioan.
 Philopo-
 nū, impiū
 ritheitē,
 Procli no-
 mine inue-
 hitur.

De admi-
 rabilitate
 Dei, ope-
 rūque ei⁹.
 Iob. 12.
 Rom. 1.
 Decælo &
 cælestibus
 globis, in
 genere.

Pf. 103.
Esa. 40.
Hier. 51.
Iob. 38.

Namque tuus Orpheus fila contrectans lyræ
Deum canentis, nuncupat pellem polum:

80

Quòd longa porrecta in spatia profundaque
Subtilitas sit corporum cœlestium:

Quamquam asserat speciem hunc habere fumidam

*Turbatur
scilicet vi-
sus ob rei
aspectabilis
distantiam.*

Acuta perspicacis animaduersio,

Dum luminum conuersio per inania

Obiectum obit spectationis abdita.

Siue hunc bipartitum globum instar fornicis

Sursum eleuatum aut eminentem prædicet,

Seu versus ipsum orbem infimum labi putet:

Namque ex volutionibus notis supra,

90

Spectatur altera inferiùs abscondita:

Firmamen vt habeat basim quæ in te sita est,

Pf. 74. 92.

In sede, fixo quæ caret fundamine.

Consurgit vt supra, premitur infra polus,

Porrigiturque ad latitudinis cauum:

At circulo pares habet distantias,

Ac stans fugit, saliensque firmus permanet,

Et motionem ceu quietem, mirum, habet.

Contrario motu cietur quàm orbis hic,

100

Ne occursum iste complicatorum orbium

Contentioso dissipetur impetu:

Nam cursibus contrariis par maximè est,

Velocitatis nutus vbi renititur,

Obsistat vt reuolutionum vinculum:

Ne deferatur motionis magna vis

Per inanitatem circulorum obeuntium:

Sed

Ὁ σὸς γὰρ Ὀρφεὺς πῶς θεόφθογον λυγρὸν
Κροῦων ὁ Δαβίδ', δέξριν εἶπε τὸν πόλον.

80 Ὡς ἐκλατρίσις πρὸς τὰ μῆκη ἐβάθη
Τῆς ἀπλότητος τῆς ἐν ὑψὶ θεμάτων.

Εἰ ἐκάρπου ἢ τῆτον ἐμφάσης ἔχην
Προβλεπτική τις εἶπεν ὄξυδερχία,

Κενεμβατούσης τῆς φορῆς τῆς ὀμμάτων
Πρὸς τὴν ἀμυδρὰν τῆς ῥοπῆς θεωρίας.

Ἡ σφᾶρα ἠμίμηλον ἀψίδος δίχην

Υψουμένη ἀνωθεν, ἢ κυρτουμένη,

Ἡ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κάτω φορουμένη.

90 Ἐκ τῆς ἀνω γὰρ γνωστικῶν κυλισμάτων,

Κάτωθεν δὴν φαίνεται * κεκυρμένη,

Ὅπως * ἔχει σῆμα τὴν ἐν σοὶ βάσιν,

Εἰς βάθος ἀσθελεῖν * ἐσημμένη.

Ἄνω γὰρ ἦρται καὶ βαθύεται κάτω,

Ἐκτείνεσθαι ἢ πρὸς τὸ χάσμα τῶν πλάτους,

Ἰσας δὲ κύκλῳ τὰς ἀποστάσεις ἔχει,

Ἐξῶς ἢ φύλα, καὶ ἀφάτων πρῶτον.

Στάσιν ἢ τὴν κίνησιν ἀρρήτως ἔχει.

Τρέχει δὲ τὰ συμπόρην τὴν ἐναίλιαν

100 Μήπως τὸ συγκίνημα τῶν ἐλασμάτων

Ὡθημα πάγων ἐκτραγῆ τῆ σιωπᾶς.

Ἐν τοῖς ἐναίλοις γὰρ εἰκότως δρόμοις,

Ἡ τῶν πάχους σώνευσίς ἀντωρουμένη

Παρακράβη τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,

Μήπως καταρῆ τῆς φορῆς ἢ σφοδρότης

Ἐν τῇ κενώσῃ τῶν πομῶν κατὰ δρόμον,

γρ. κυρτου
μένη.

γρ. ὁμως.

γρ. ἐσηρι-

γμένος.

ΠΙΣΙΔΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

Αλλ' ὡς ἄρ' εἰς σὺνδεσμον αἰτεσφιδμῶν
 Τοῖς ἀηελισμοῖς συκρετεῖται τῶν Τάχης,
 Βάσι τρεχούση ἔφορῶν πεπηγμένη.
 Ἐστὶ δὲ πᾶσῶν ἀκροτήτων ἀκρότης,
 Οὐρανὸς ἢ πύτων ἐστὶ τῶν ὀλισμάτων.
 Αφίσταται δὲ τῶν ἀφεστώντων ὄλων,
 γρ. πύτων. Οὐδὲν δὲ τούτου μέτρον ὡς ἀμετρία.
 Ἐντεῦθεν αὐτὸν ἐκπλαγῆτες ὡς μέγαν,
 Ὡς βύριον, ὡς ἀπειρον, ὡς ἐπηρμῶνον,
 Μύθοις ἐπλαττον, ὡς ἀτλαντικοῖς πόντοις,
 Μακρὰν ὑποσθῆμα κίωνων ἔχῃ.
 Ἰσὺς τὰ μακρὰ τῆς ἀδηλίας βάλῃ
 Στύλων ἀβάθεσσι ἐκτυποιῶντες ἐμφάσῃ.
 Μέγας γὰρ ἔστιν ὡς θεοῦ μικρὸς θεῖνος.
 Ἡβᾶ δὲ γηρᾶν, καὶ παρακμὴν ἔκ ἔχῃ,
 Ἔως ὃ πηγνὲς αὐτὸν εἰλίξῃ λόγος.
 Σπολίξεται ἢ τὸν χιτᾶνα τὸν μέγαν,
 Τὸν ἀέρα κλωθέντα κερκίδι ξέτη.
 Χυτὸν, διαυγῆ, λεπτὸν, ἠραιωμῶνον,
 Εἰς πᾶσθμ εἰσδιώοντα θμαίεργίαν.
 Πεσέρχεται δὲ νυμφικῶς ἐσεμμῶνος,
 Λαβῶν διαυγῆς μαργαρίτας ἀτέρας.
 Ἐχῃ δὲ πᾶσθμ τὰ σέρνα λυγίτην ἕνα,
 Ὡς πῦρ ἀποσβέσσοντα πᾶσθμ τὴν ἡμέραν.
 Ἄλλον ἢ λυγέπυρσον ὡς πᾶσθμ τοῖς πόδας,
 Δφεννώτα λυκὴν πύμαχον τὴν ἑσπέραν.
 Φεσυρῆ δὲ πᾶσθμ, ὡς εἰρηκτὴ τὴν φύσιν.
 Τηρῆ ἢ τὰ σοιχεῖα φεσμῶστας ὄλα.

110

120

130

Κόλπος

Sed hæreat, quasi vinculo adstrictus, polus,
 Pernicitatis inuolutionibus,
 Basi vaganti, & lationi immobili.
 110 Polus omnium est extremitatum summitas,
 Ac terminorum terminus planè omnium:
 Abscedit à cunctis procul distantibus,
 Immensitasque sola mensura illius.
 Hinc obstupentes plurimi, ingentem velut,
 Et latum & immensum, eleuatúmque altius,
 Finxêre vt hic Atlanticis laboribus
 Ingentium fulcrum columnarum occupet:
 Obscuritatis forsitan voragine
 Sub talium expressa columnarum typo.
 120 Ingens enim est, velut Dei paruus thronus:
 Pubes senescenti est, vigor nec deficit,
 Dum sermo pollens hunc ciet qui condidit.
 Velatus ille est maximo velamine,
 Nempe Aeris, radio nouo qui textus est.
 Hic fusilis, tenuis, refulgens, rarus est,
 Penetrans in omnem corporum molem illicò.
 Procedit ergo splendida ornatus toga,
 Vt margaritas clara gestans sidera:
 At pectori adiunctum vnicum lychnitem habet,
 130 Vt flamma, splendentem diurna ad tempora:
 Candore fulgentem alterum, quasi ad pedes,
 Vbique candidum indicantem vesperum.
 Vt carcere omne continet rerum genus:
 Elementa seruat cuncta, cingitque aggere:

Arist. 2. de
 celo, cap. 1.
 Atlãtis alle-
 goria expli-
 catur.

Aer.

Stellæ.

Sol.

Luna.